

onder de directe kosten een bedrag van $f \times$ aan arbeidsloon is begrepen. Hij vraagt aan den accountant om hem een specificatie van deze post te geven.

Wat moet de accountant nu doen? Eenvoudig tegen den afnemer zeggen dat hij deze specificatie niet zonder goedvinden van de directie mag verstrekken?

F. N. GLAVIMANS Jr.

BOEKBEOORDEELING

Die Bilanzen der Unternehmungen. Ein Handbuch des Bilanzwesens onder redactie van Dr. Karl Meißner; uitgaaf van de Oesterreichischer Wirtschaftsverlag Wien, als „Festgabe“ voor Julius Ziegler. 2 Deelen ca. 1800 pag.

De vrienden van Professor Dr. rer. pol. h. c. Julius Ziegler, Rector Magnificus van de Hochschule für Welthandel te Weenen hebben, bij gelegenheid van diens zeventigsten verjaardag, dit handboek samengesteld. Het is een monumentaal werk geworden, waaraan ruim veertig geleerden uit Oostenrijk, Duitschland, Hongarije en Zwitserland, waarvan sommigen met meer dan één bijdrage, hebben medegewerkt.

Hier volgt een verkorte opgaaf van den inhoud (het cijfer achter den titel duidt het aantal opstellen aan, dat daaraan is gewijd):

1e Deel

Grundlegung:

Aufbau und Problemkreise der Bilanzen

- A. Die Unternehmungen im Rahmen der Volkswirtschaft (2)
- B. Grundprobleme der Unternehmung und der betrieblichen Verrechnung (5)
- C. Entwicklung und Aufbau der Bilanzen (12)
- D. Bilanzen und besondere Problemkreise
 - 1. Betriebswirtschaftliche Sonderprobleme (8)
 - 2. Bilanzen, Recht und Steuer (4)

2e Deel

Sonderbilanzen und Bilanzrevision

- E. Spezialbilanzen nach Unternehmungsformen (6)
- F. Spezialbilanzen nach Unternehmungsarten (5)
- G. Ausserordentliche Bilanzen (6)
- H. Bilanz und Revision (9).

Zooals men ziet een rijke inhoud, althans naar de hoeveelheid. Wie eenige verhandelingen eens nauwkeurig leest (bestudeering van het geheele werk is in afzienbaren tijd niet wel doenlijk) zal tot de ontdekking komen, dat hoeveelheid en hoedanigheid elkander niet steeds gelijk blijven. Als voorbeeld neem ik een verhandeling van Prof. Lengyel over de verzekeringmaatschappijen, waarin de stof slechts zeer oppervlakkig wordt behandeld en waarin bij herhaling als algemeene regel wordt aangenomen wat alleen, tengevolge van uitzonderingstoestanden, in Duitschland als regel geldt.

In het bijzonder heb ik mij bezig gehouden met het hoofdstuk „Bilanz und Revision“, maar ook hier kan ik geen onverdeelde lof uitspreken. In het artikel dier afdeeling „Aufgaben und Verantwortlichkeit des Revisors“ door Dr. H. A. Ertel wordt weer ten onrechte als algemeen aangenomen wat speciaal voor Duitschland en naar Duitsch recht geldt. Daarbij wordt dan getracht te verdedigen waarom het accountantsberoep ook door zoogenaamde Revisionsgesellschaften kan worden uitgeoefend, ofschoon nu toch wel door alle linies goed is vastgesteld, dat het accountantsberoep een zuiver persoonlijk beroep is, dat niet — als een handelsonderneming — door een

Vennootschap kan worden uitgeoefend. Overigens wordt luchtigjes over allerlei vakbelangen gekneveld en wordt ons een opsomming gegeven van de wetten, die de accountant moet kennen. Ik laat hier onvertaald een passus uit het opstel volgen:

„Wer nicht weisz, welche Vorschriften die Gesetze für die „Führung der Bücher und die Aufstellungen der Bilanzen „geben, sollte lieber die Hände von der Ausübung dieses „Berufes lassen. Er bringt nicht nur den revidierten Betrieb, „sondern auch sich selbst in Verlegenheit. Daher ist genaue „Kenntnis des Handelsrechtes, des Vergleichs- und Konkurs- „rechtes, des bürgerlichen Rechtes, der Zivilprozessordnung, „des Wechselrechtes, des Genossenschaftsrechtes und anderer „verwandter Rechtsmaterien einschliesslich des Steuerrechtes „unerlässlich“.

Hier voelen we echt de overschatting van beoefenaren van een jong beroep, welke hen en hun cliënten in ongellegenheid moet brengen.

En wat in verband met de aansprakelijkheid gezegd wordt is al even oppervlakkig. Terwijl op pag. 678 wordt medegedeeld, dat het in strijd is met de onafhankelijkheid van den accountant dat hij in vasten en volledigen dienst van een firma is, wordt op pag. 682 geleerd dat „nur regelmässig wiederkehrende ständige Revisionen unter den Dienstvertrag (können) fallen“. Het advies van den schrijver komt hierop neer, dat de accountant ervoor moet zorgen alle „berufsüblichen Methoden“ te gebruiken en dat hij zich in ieder geval persoonlijk de overtuiging moet hebben verschaffd, dat alles in orde is.

Met meer genoegen heb ik de verhandeling over „Bilanzrevision“ gelezen van, de ook in ons land bekende, Mejuffrouw Dr. Maria Raschenberger uit Weenen. Wezen en doel der controle wordt in algemeenen zin aangegeven, waarna de verificatie der jaarrekening met de daarbij behoorende controle van voorraden naar hoeveelheid en waardeering wordt uiteengezet. Vervolgens wordt korteliks stil gestaan bij zoogenaamde „Spezialrevisionen“, dus bij de controle van de balans bij oprichting eener onderneming, bij fusioneering, bij liquidatie en voor belastingaangiften, terwijl daarna de controle in verband met credietverleening wordt behandeld. Een hoofdstuk over de opstelling van het rapport besluit deze lezenswaardige verhandeling.

De bestudeering van het boek kan zeer worden aanbevolen.

E. VAN DIEN

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHuishoudkunde

Redactie: Mej. Dr. R. PHILIPS en Drs. G. L. GROENEVELD voor bedrijfseconomie en J. P. DE HAAN en J. C. SPANGENBERG voor accountancy

A. ACCOUNTANCY

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

General-Motors changes policy in dealer audits

Redactie. — Gepubliceerd wordt de mededeeling van General-Motors, dat de administraties van de dealers, welke administraties door General-Motors na 10 jaren van ingespannen arbeid voor alle dealers uniform werd georganiseerd, in het vervolg niet meer door G.M. zelf gecontroleerd zullen worden, doch door zelfstandig werkende accountants. Opgemerkt wordt dat dit een geweldige stap is ten gunste van het particuliere beroep. Als eisch wordt echter gesteld, dat de uniforme administratie bij alle dealers in de Vereenigde Staten, zoowel als in Canada, moet blijven bestaan.

A II 2

The American Accountant Aug. 1933

Preparing for the State C.P.A. and American Institute of Accountants examinations

Mayors, W. — Schrijver geeft een uiteenzetting van de exameneisen en van de studiemethode voor bovengenoemde examens.

A II 3

The American Accountant Sept. 1933

Liability sections of securities act authoritatively discussed

Landis, Dr. J. M. — Gegeven is de inleiding, die schrijver gehouden heeft op den accountantsdag in New-York, gehouden op 30 October j.l. over bovenstaand onderwerp. Het gevoerde debat is eveneens opgenomen. Ook de accountant kan volgens de Securities act wettelijk aansprakelijk zijn.
A II 4

The American Accountant Nov. 1933

III. LEER VAN DE INRICHTING

Municipal and governmental accounting

Lloyd, M. — Een pleidooi voor meer samenwerking en meer spoed bij de pogingen om de boekhouding van overheidsbedrijven te verbeteren, waarbij in het bijzonder aan het American Institute of Accountants een leidende rol wordt toebedacht.
A III 3

The Journal of Accountancy Nov. 1933

Current assets and liabilities

Herrick, A. — In dit artikel worden definities ontwikkeld van wat onder „Current assets” en „Current liabilities” behoort te worden verstaan.
A III 3

The Journal of Accountancy Nov. 1933

De verkoopadministratie van gas, electriciteit en water

Woerd, D. van der — Besproken worden de eischen waaraan zulk een administratie moet voldoen. Eenige liniaturen worden gegeven.
A III 3

Maandblad v. h. Boekhouden Dec. 1933

IV. LEER VAN DE CONTROLE

Accountants and the securities acts

Gordon, S. —

Problems of accountants under the Securities Act of 1933

Hall, J. — Behandelen de rechten en verplichtingen der Amerikaanse Accountants t.o.v. de Securities Act. 1933.
A IV 2

The Journal of Accountancy Dec. 1933

Methods of fraud

Caldwell, S. M. — Verschillende fraude-gevallen, welke in Engeland bekendheid hebben verworven, worden vermeld en verklaard.
A IV 3

The Incorporated Accountants' Journal Dec. 1933

B. BEDRIJFSHuishoudkunde

a. ALGEMEENE BEDRIJFSHuishoudkunde

III. WAARNEMINGSMIDDELEN

New-Yorks stock exchange makes accounting recommendations

Redactie. — Naar aanleiding van de getroffen maatregelen door de N. Y. effectenbeurs ten aanzien van den vorm en het opmaken van de balans en verlies- en winstrekening, worden deze maatregelen uitvoerig behandeld. Ook is opgenomen een brief van negen vooraanstaande accountantsfirma's, betreffende deze aangelegenheid gericht aan het beursbestuur.
B a III 3

The American Accountant Nov. 1933

Critische beschouwingen over de usantieele methode voor tusschentijdsche winstbepalingen

Luyendijk, G. H. — Schrijver brengt de naar zijn meening bestaande ernstige bezwaren tegen de gebruikelijke methode van tusschentijdsche winstberekening naar voren. Aan de hand van eenige cijfervoorbeelden wordt dit verduidelijkt.
B a III 3

Accountancy Nov. 1933

IV. LEER VAN DEN KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

De jaarrekening van gasfabrieken

Venverloo, A. — Naar aanleiding van het rapport van de Commissie, benoemd door de Vereeniging van Gasfabrikanten in Nederland wordt over het rekeningstelsel, enz. van de gasfabriek een beschouwing gegeven in vergelijking met hetgeen door v. Everdingen te dezer zake werd geschreven.
B a IV 2 b

Maandblad v. h. Boekhouden Dec. 1933

Recording of public utility transportation equipment expense

Randolph, W. — In verband met de wettelijke bepalingen in de verschillende Staten van de U.S.A., waarbij de tarieven, die de utility-maatschappijen mogen toepassen in verband met een redelijke opbrengst van het aangewende vermogen, worden geregeld, is het noodig, dat er een overzichtelijke controle kan plaats hebben op de kapitaals-

uitgaven en op de kosten. In dit artikel wordt behandeld de controle op de transportkosten.
B a IV 2 b

The American Accountant Oct. 1933

De rendements- en intrinsieke waarde bij de waardeering van incurante aandelen

Turk, drs. P. W. den — Schrijver komt in zijn betoog tot de conclusie dat het gemiddelde van rendements- en intrinsieke waarde de juiste waarde is.
B a IV 2e

Accountancy Nov. 1933

Iets over kostprijzen en tarieven van electriciteit

Nijst, J. J. M. H. — Aan de hand van voorbeelden wordt dit onderwerp behandeld.
B a IV 9

Accountancy Sept. 1933

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

De productiviteit van den arbeid in de mijnstreek

Lange, dr. P. W. de — De productie per man-uur heeft groote neiging vertoond om met een constant percentage per jaar toe te nemen. De invloed van de conjunctuur op de productie per man-uur was gering.
B a VI 12

De Nederl. Conjunctuur Dec. 1933

De productie van consumptiegoederen en van productiemiddelen gedurende het conjunctuurverloop

De bedrijvigheid in de consumptie-goederen en die in de productiemiddelenindustrie bewegen zich in het algemeen gelijktijdig. Een systematische vertraging kan niet worden vastgesteld, evenmin is er aantoonbaar verband tusschen den omvang van de productie van productiemiddelen en de verandering van den omvang der productie van consumptie-goederen. Het statistisch materiaal behoeft in verschillende richting aanvulling.
B a VI 12

De Nederl. Conjunctuur Dec. 1933

Het conjunctuurverloop in de diamantindustrie

De diamantindustrie heeft den invloed van de conjunctuur steeds bijzonder hevig ondervonden. Bovendien behoort het diamantvak tot de bedrijven, waar de conjunctuurbeweging bijzonder vroeg wordt waargenomen.
B a VI 12

De Nederl. Conjunctuur Dec. 1933

Selectie van koopers op afbetaling

Den Turk, W. P. — Besproken worden de criteria en de organen van selectie; onderscheid wordt gemaakt voor verkoop van productien van consumptiegoederen.
B a VI 15

Administratieve Arbeid Nov. 1933

La répartition du travail

Freund, H. — De methode van werkverdeling met gebruik van planborden bij de Borsigwerke in Berlijn wordt beschreven.
B a VI 19

L'Organisation Oct. 1933

L'organisation de l'entreprise

Wilbois, J. — Bij de oprichting van een onderneming dient de technische inrichting (aard, aantal, plaatsing der machines enz.) te voren in details te worden uitgewerkt. Richtlijnen hiervoor worden gegeven.
B a VI 19

L'Organisation Oct. 1933

Pour augmenter le rendement des travailleurs

Miles, G. H. — Verschillende methoden om de verkoopen door reizigers te stimuleeren worden behandeld, waarbij tevens aandacht wordt geschonken aan niet-materieele factoren.
B a VI 21

L'Organisation Oct. 1933

La vente par correspondance

Rosenthal, A. — In een serie vervolgartikelen wordt de organisatie van den detailverkoop door middel van het correspondentiesysteem behandeld.
B a VI 21

L'Organisation Oct. 1933

VII. LEER VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN

Over het Bedaux-systeem en hoe het in de praktijk voldoet

Wackwitz, ir. J. D. — Het B.-systeem is niet in de eerste plaats een loonstelsel, doch een systeem ter verbetering der bedrijfscontrole, ter verhooging der productie per man-uur en ter verbetering van de verhouding tusschen werkgever en werknemer. Menselijke arbeid wordt gemeten in B. eenheden die nuttig zijn voor arbeidsverdeling, personeelplanning en tempovergelijking. Bij tijdstudies wordt snelheidsschatting ingevoerd. Het loonsysteem is in principe gelijk aan Halsey. Schr. eindigt met een beschouwing hoe de B.-ingenieur werkt. In het artikel is een literatuurlijst opgenomen.
B a VII 3

De Ingenieur 21 Juli 1933 p. T. 71-T 77

Stukwerk en premieloonssystemen

Bijvoet, ir. J. J. W. — Er bestaan in hoofdzaak twee loon-systemen: 1. zuiver „stukloon“, 2. „premie- of overloon“ met gegarandeerd „tijdsloon“. Het laatste wordt veel toegepast. Schrijver behandelt eerst het „aangenomen werk“ of „stukwerk“, daarna premie of overloon onafhankelijk van den verwerkten tijd, ten derde het systeem „Rowan“, in de vierde plaats het premie-systeem „Emerson“ en ten slotte het premie-systeem Halsey. Schr. eindigt met een voorbeeld uit de praktijk.
B a VII 3 *Polytechnisch Weekblad 10 Aug. 1933*

Le conditionnement de l'air

Blumenthal, L. — In dit vervolgartikel worden de methoden om de atmosfeer in werkplaatsen e.d.g. te verbeteren, behandeld.
B a VII 8 *L'Organisation Oct. 1933*

b. BIJZONDERE BEDRIJVEN**I. EXTRACTIEVE BEDRIJVEN****De productiviteit van den arbeid in de mijnstreek**

Lange, dr. P. W. de — De productie per man-uur heeft groote neiging vertoond om met een constant percentage per jaar toe te nemen. De invloed van de conjunctuur op de productie per man-uur was gering.
B b I 6 *De Nederl. Conjunctuur Dec. 1933*

IV. LANDBOUW- EN CUTUURBEDRIJVEN**Landbouw en rationalisatie**

Brakman, C. — Schr. propageert landhuishoudkundig onderwijs.
B b IV I *Econ. Stat. Berichten 22 Nov. 1933*

Riet en biet

Ligthart, Th. — Schr. wijst er op, dat bij de steunverleening aan den binnenlandschen bietenbouw het belang bij den Indischen rietsuikercultuur geheel uit het oog verloren wordt.
B b IV 3 *Econ. Stat. Berichten 6 Dec. 1933*

Suikerbietensteun

Graaff, dr. A. de — Schr. geeft een uiteenzetting van de techniek van den suikerbietensteun en levert vervolgens daarop een critiek, omdat wij dezen omvangrijken steun van f 17 miljoen per jaar aan een ten doode opgeschreven productie niet kunnen volhouden en de steunmaatregelen geen enkel rationalisatie-element bevatten.
B b IV 3 *Econ. Stat. Berichten 6 Dec. 1933*

V. INDUSTRIE**De productie van consumptiegoederen en van productiemiddelen gedurende het conjunctuurverloop**

De bedrijvigheid in de consumptie-goederen- en die in de productiemiddelenindustrie bewegen zich in het algemeen gelijktijdig. Een systematische vertraging kan niet worden vastgesteld, evenmin is er aantoonbaar verband tusschen den omvang van de productie van productie-middelen en de verandering van den omvang der productie van consumptie-goederen. Het statistisch materiaal behoeft in verschillende richting aanvulling.
B b V I *De Nederl. Conjunctuur Dec. 1933*

La répartition du travail

Freund, H. — De methode van werkverdeling met gebruik van planborden bij de Borsigwerke in Berlijn wordt beschreven.
B b V 3 *L'Organisation Oct. 1933*

Het conjunctuurverloop in de diamantindustrie

De diamantindustrie heeft den invloed van de conjunctuur steeds bijzonder hevig ondervonden. Bovendien behoort het diamantvak tot de bedrijven, waar de conjunctuurbeweging bijzonder vroeg wordt waargenomen.
B b V 6 *De Nederl. Conjunctuur Dec. 1933*

Uniforme verkoopsvoorwaarden op rationeelen grondslag voor de Nederlandsche katoenindustrie

Wisseling, Prof. dr. J. — Concentratie van de Nederlandsche katoenindustrie is dringend noodzakelijk. Als eerste stap zou een overeenkomst of conventie voor de binnenlandsche markt ter invoering van uniforme verkoopvoorwaarden moeten worden aanbevolen. De toestanden op de binnenlandsche markt zijn ongewenscht, het detrimental prijspeil is doelloos en irrationeel. Breedvoerig schetst schr. de noodlottige gevolgen van de basis-clausule op de organisatie en kosten van productie en distributie. Verdwijning der basis-clausules is eerste eisch, doch ook creditverleening, prijs-differentieeringen, kortingen en omzetpremies vragen om een regeling. Het wegconcurreren van mededingers is een tweesnijdend zwaard. Het is hoog tijd voor een

wapenstilstand en het tijdstip voor invoering van rationeële verkoopsvoorwaarden is gunstig. (Inleidend rationalisatie-rapport Economisch Instituut voor de Textiel-industrie).
B b V 13 *Bijlage Econ. Stat. Berichten 13 Dec. 1933*

Iets over kostprijzen en tarieven van electriciteit

Nijst, J. J. M. H. — Aan de hand van voorbeelden wordt dit onderwerp behandeld.
B b V 19 *Accountancy Sept. 1933*

De jaarrekening van gasfabrieken

Venverloo, A. — Naar aanleiding van het rapport van de Commissie, benoemd door de Vereeniging van Gasfabrikanten in Nederland wordt over het rekeningstelsel, enz. van de gasfabriek een beschouwing gegeven in vergelijking met hetgeen door van Everdingen te dezer zake werd geschreven.
B a IV 2 b *Maandblad voor het Boekhouden Dec. 1933*

BOEKENREPERTORIUM**A. ACCOUNTANCY****I. ALGEMEEN**

Wirtschaftsprüfung. Ein Handbuch für das Revisions- und Treuhandwesen. Berlin, 1933.

III. LEER VAN DE INRICHTING

Dumarchey, J. Théorie positive de la comptabilité. Paris, 1933.
Grant, A. Modern method bookkeeping. Glasgow, 1933.
Hauck, Wilh. Chr. Bilanztheorien. Eine rechnerische Grundlegung. Bühl-Baden, 1933.
Schmaltz, Kurt. Formblätter für die Jahresabsatzlichen Vorschriften für Aktiengesellschaften, Kredit- und Hypothekenbanken, Kleinbahnen, Strassenbahnen, Bausparkassen, Genossenschaften und Baugenossenschaften. Stuttgart, 1933.
Walker, C. E. Accounting principles and bookkeeping procedure. New York, 1933.

IV. LEER VAN DE CONTROLE

Wirtschaftsprüfung. Ein Handbuch für das Revisions- und Treuhandwesen. Berlin, 1933.

B. BEDRIJFSHuishoudkunde**a. ALGEMEENE BEDRIJFSHuishoudkunde****II. BEDRIJFSHuishoudkunde ALS WETENSCHAP**

Toussaint, H. Ch. Gids voor de acte handelonderwijs I.o. Groningen, 1933.
Van boekhouden tot bedrijfsleer. Een bundel opstellen ter gelegenheid van zijn 25 jaar hoogeleraarschap door oud-studenten aangeboden aan Prof. Dr. J. G. Ch. Volmer. Wassenaar, 1934.

III. WAARNEMINGSMIDDELEN

Marktanalyse und Marktbeobachtung. Quellenhandbuch für den Handel und Industrie. Bearb. von Horst Wagenführ. Stuttgart, 1933.
Mayer, Fr. Bilanz-Bilder-Atlas für den Kaufmännischen Praktiker. Kritisch-analytische Bilanzlehre mit 80 Skizzen. Leipzig, 1933.
Meithner, Karl. (Hrsg.) Die Bilanzen der Unternehmungen. Festgabe für Julius Ziegler. Berlin, 1933. 2 Bde.

IV. LEER VAN DEN KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

Braesz, Paul. Steuersystem und Preisniveau. Leipzig, 1933.
Bryant, G. A. Municipal cost and work accounts. London, 1933.
Mahlberg, W. Arbeitsbeschaffung und fixe Kosten. Leipzig, 1933.
Sagawe, Berthold. Grundzüge der Abschätzungslehre. Berlin, 1934.
Schmalenbach, E. Kapital, Kredit und Zins in betriebswirtschaftlicher Beleuchtung. Leipzig, 1933.
West, Jul. H. Industrielle Kosten-Berechnung. Meine Vorgangs-Kostenberechnung. Genaueste Verteilung aller Kosten durch ihre laufende Zergliederung nach allen einzelnen Fabrikations-, Betriebs- und Vertriebs-Vorgängen. Stuttgart, 1933.